

prima instanță, Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău
judecător: V. Clima
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: A. Minciuna, S. Sîrbu, V. Mihaila

dosarul nr. 2rc-102/2018

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Victor Burduh, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii
Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu
Răspundere Limitată „Promeditatio” împotriva Ministerului Finanțelor al
Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Nicolae Pașa
cu privire la întoarcerea executării,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 prin
care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a încetat procedura la apelul
declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

c o n s t a t ă :

La 20 septembrie 2016, SRL „Promeditatio” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva statului, în persoana Ministerului Finanțelor al RM, intervenient
accesoriu executorul judecătoresc Nicolae Pașa cu privire la întoarcerea executării.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin hotărârea Judecătoria Ciocana,
mun. Chișinău din 03 iulie 2014 s-a încasat în mod solidar de la SRL „Constr-Prim
Locuința”, SRL „Imobstandard”, SRL „Via Brevis” și SRL „Promeditatio” în
beneficiul statului suma de 31 065 de lei.

A menționat că la 30 iulie 2014 SRL „Promeditatio” a predat oficiului
poștal cererea de apel împotriva hotărârii Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din
03 iulie 2014, fiind recepționată de instanță la 01 august 2014, iar în pofida
faptului că hotărârea respectivă nu a devenit definitivă, la 17 iunie 2015
Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău a eliberat titlul executoriu, în baza căruia
executorul judecătoresc Nicolae Pașa la 22 iunie 2015 a intentat procedura de
executare, aplicând în acest sens sechestrul pe toate bunurile SRL „Promeditatio”.

Reclamanta a mai afirmat că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27
octombrie 2015 s-a casat hotărârea Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 03
iunie 2014 și s-au respins cererile de chemare în judecată depuse de Corobceanu
Roman și Strîmbeanu Anatol și acțiunea reconvențională, iar prin încheierea Curții

Supreme de Justiție din 13 aprilie 2016 recursurile declarate de Corobceanu Roman și Strîmbeanu Anatol au fost declarate inadmisibile.

A relevat că SRL „Promeditatio” și SRL „Imobstandard” au contestat titlul executoriu eliberat de Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, iar prin încheierea aceleiași judecătoria din 02 noiembrie 2015 s-a anulat titlul executoriu din 03 iulie 2014 emis de Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău prin care s-a dispus încasarea în mod solidar de la SRL „Constr-Prim Locuința”, SRL „Imobstandard”, SRL „Via Brevis” și SRL „Promeditatio” în beneficiul statului suma de 31 065 de lei.

Reclamanta a mai indicat că prin încheierea executorului judecătoresc Nicolae Pașa din 23 decembrie 2015 s-au anulat interdicțiile aplicate debitorului SRL „Promeditatio” conform încheierii din 22 iunie 2015 emisă de același executor judecătoresc, cu toate că ultimul a executat titlul executoriu din 03 iulie 2014 prin încasarea sumei de 32 331,63 de lei din contul SRL „Promeditatio”, fără a fi încasate alte sume din contul celorlalți debitori solidari SRL „Constr-Prim Locuința” și SRL „Imobstandard”.

Consideră că în lipsa unui document executoriu nu putea fi încasată suma de 31 069 de lei de la SRL „Promeditatio” în bugetul de stat.

A solicitat obligarea statului Republica Moldova să restituie suma de 32 331,63 de lei încasată din contul SRL „Promeditatio” în bugetul de stat la 07 octombrie 2015, în cadrul executării documentului executoriu din 03 iulie 2014 emis în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Corobceanu Roman și Strîmbeanu Anatol împotriva SRL „Constr-Prim Locuința”, SRL „Imobstandard” și SRL „Promeditatio”, intervenienți accesorii SRL „Descomplus”, SRL „Via Brevis” și Grosu Oleg cu privire la declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare.

Prin hotărârea Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2016 s-a dispus întoarcerea executării hotărârii Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău nr. 2- 1305/2014 din 03 iulie 2014 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Corobceanu Roman și Strîmbeanu Anatol împotriva SRL „Constr-Prim Locuința”, SRL „Imobstandard” și SRL „Promeditatio”, intervenienți accesorii SRL „Descomplus”, SRL „Via Brevis” și Grosu Oleg cu privire la declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare și recunoașterea dreptului de proprietate, la cererea de chemare în judecată înaintată SRL „Constr-Prim Locuința” împotriva SRL „Via Brevis”, Corobceanu Roman și Strîmbeanu Anatol cu privire la declararea nulității contractelor de investire în construcția spațiului locativ și acțiunea reconvențională intentată la cererea SRL „Imobstandard” împotriva lui Corobceanu Roman și Strîmbeanu Anatol, intervenienți accesorii SRL „Constr-Prim Locuința” și SRL „Via Brevis” cu privire la încasarea sumei. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM în beneficiul SRL „Promeditatio” suma de 32 331,63 de lei, executată silit în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat și taxe și speze de executare a hotărârii Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău nr. 2-1305/2014 din 03 iulie 2014.

La 23 ianuarie 2017, Ministerul Finanțelor al RM a predat oficiului poștal cererea de apel (fiind înregistrată în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana la 24

ianuarie 2017) împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2016.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 s-a admis apelul declarat de Ministerul Finanțelor al RM, s-a casat integral hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care: S-a încetat procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Promeditatio” împotriva statului, în persoana Ministerului Finanțelor al RM, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Nicolae Pașa cu privire la întoarcerea executării.

La 03 august 2017 SRL „Promeditatio” a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 noiembrie 2017 s-a admis recursul declarat de SRL „Promeditatio” și s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2017 cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 13 decembrie 2017 a respins cererea de repunere în termen și a încetat procedura la apelul declarat de Ministerul Finanțelor al RM împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2016, în baza art. 374, alin. (4), lit. a Cod de procedură civilă.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de apel, la 14 martie 2018 Ministerul Finanțelor al RM a declarat recurs, solicitând casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 cu remiterea cauzei la rejudecare de la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că, consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, deoarece la emiterea încheierii instanța a interpretat eronat normele de drept procedural și material.

A mai afirmat recurentul că cererea de apel a fost depusă în decursul a 7 zile din momentul recepționării dispozitivului, motiv pentru care a solicitat repunerea în termen, deoarece reprezentantul nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului, iar instanța a expediat cu întârziere copia dispozitivului părților.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, a fost expediată în adresa participanților la proces la 26 februarie 2018 (f.d. 122), însă la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării, astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat la 14 martie 2018, ca depus în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu

normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 374 alin. (4) lit. a) Cod de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

Conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Potrivit art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În temeiul prevederilor art. 112, alin. (3) Cod de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, statuează că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură. Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Actele cauzei cert denotă că, prin hotărârea Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2016 s-a dispus întoarcerea executării hotărârii Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău nr. 2-1305/2014 din 03 iulie 2014 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Corobceanu Roman și Strîmbeanu Anatol împotriva SRL „Constr-Prim Locuința”, SRL „Imobstandard” și SRL „Promeditatio”, intervenienți accesorii SRL „Descomplus”, SRL „Via Brevis” și Grosu Oleg.

Astfel, este incontestabil faptul că termenul de atac al hotărârii menționate a expirat la 26 decembrie 2016, pe când cererea de apel a fost depusă tocmai la 23 ianuarie 2017, deci cu depășirea termenului legal de 30 zile.

Argumentele recurentului, precum că nu a avut posibilitatea de a declara apel în termen, deoarece hotărârea primei instanțe a fost emisă în lipsa unui participant la proces, instanța de recurs le consideră ca fiind pur declarative și fără un suport legal, în cazul în care termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data comunicării hotărârii motivate, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Mai mult ca atât, potrivit materialelor dosarului, Ministerul Finanțelor al RM a cunoscut despre examinarea cauzei, fapt confirmat prin avizul de recepție a citației (f.d. 47), și prin faptul depunerii referinței la 24 noiembrie 2016.

Prin urmare, instanța de apel corect a notat că, apelantul nu a motivat necesitatea repunerii în termen a cererii de apel, motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii judecătorești.

Or, simpla invocare de repunere în termen a cererii, nu este suficientă pentru a admite cerința dată.

În speță, Colegiul consideră necesar a menționa că, având la cunoștință existența prezentului litigiu și examinarea lui, Ministerul Finanțelor al RM urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO (Van Ham versus Germany nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Mai mult ca atât, potrivit art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Așadar, instanța de apel întemeiat a conchis asupra necesității respingerii cerinței de repunere în termen a cererii de apel, în cazul în care nu au fost prezentate motive întemeiate pentru repunerea în termen.

Totodată, la caz, soluția de respingere a cererii de repunere în termen, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 13 decembrie 2017, deoarece apelantul nu și-a exercitat în volum deplin drepturile sale procedurale, iar ca consecință Curtea de Apel Chișinău a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a releva și prevederile art. 10 Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Promeditatio” împotriva Ministerului Finanțelor al

Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Nicolae Pașa
cu privire la întoarcerea executării.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Victor Burduh

Galina Stratulat